

Здравословна околна среда и устойчиво развитие

България с право се гордее със своята красива и разнообразна природа, а опазването на околната среда и биоразнообразието и осигуряването на здравословна и благоприятна среда са наше конституционно право. Тяхното прилагане изисква все по-големи усилия вследствие съчетаването на двете глобални кризи, свързани с изменението на климата и загубата на биологично разнообразие. Към това се добавя и закъснение с повече от десетилетие на изпълнението на европейските политики за защита на природата, осигуряване на чист въздух и чиста питейна вода, пречистване на отпадните води, редуциране на отпадъците и кръгова икономика, включването на гражданите в разрешаването на екологичните проблеми. Правителството „Петков“ промени десетилетната негативна тенденция при създаването на защитени територии, опазването на морската среда, екологичните оценки и недофинансирането на националните екологични цели.

Ние си поставяме за цел да продължим необходимата дълбока реформа в опазването на околната среда, за да гарантираме здравословна околна среда за всеки български гражданин и ще работим за:

- Устойчиво развитие, ресурсна ефективност и кръгова икономика;
- Внедряване на иновации и технологии за постигане на климатично неутрална икономика;
- Намиране на баланс и търсене на синергия между конкурентоспособността на българската икономика и климатичните цели;
- Ефективно управление на отпадъците и въвеждане на принципа “замърсителят плаща”;
- Строг контрол върху нерегламентираното изхвърляне, депониране и внос на отпадъци. Закриване на незаконните депа и възстановяване на средата;
- Опазване на българската гора;
- Опазване на биологичното разнообразие, защитени зони и територии;
- Чист въздух за всички;
- Увеличаване на градските зелени площи и уличното озеленяване;
- Устойчиво управление на водите;
- Превенция на климатичните промени и защита от свързаните с тях бедствия;
- Възстановяване на естествените речни екосистеми и спиране на изсичането на крайречни гори и на изземването на баластра като мерки срещу наводнения;
- Осигуряване на система за ранно установяване на пожари и подобряване на координацията между институциите за превенцията и потушаването им;
- Опазване на ландшафта и почвите;
- Контрол върху престъпленията срещу околната среда и животните.

Устойчиво развитие, ресурсна ефективност и кръгова икономика

- Включване на целите за опазване на природата във всички секторни политики: икономика, енергетика, финанси, селско и горско стопанство, транспорт и др.;
- Създаване на законодателни стимули, финансови инструменти и програми, които да насърчават използването на по-малко ресурси, генерирането на по-малко отпадъци и замърсяване, както и опазване на природата;
- Стимулиране на еко иновации и внедряването им – възприемане на политика за развиване на „зелени“ работни места. Намаляване на административната тежест;
- Реформа на програмите за средно и висше образование с цел образование на гражданите и създаване на експерти по теми като устойчиво развитие, зелени иновации, климатични политики, кръгова икономика, ресурсна ефективност и др.;
- Подобряване на контрола върху добива на суровини. Залагане на критерии при добив и ползване на природни ресурси, които са съобразени с принципите за устойчиво развитие, прозрачност и широка информираност;
- Постигане на целите за по-дълбоко сградно обновяване и повишаване на енергийната ефективност на сградите, съгласно европейските приоритети и реформите, заложен в Плана за възстановяване и устойчивост;
- Решителни мерки за приключване на образуваните срещу България наказателни процедури за неспазване на европейските норми за опазване на природата ни.

Ефективно управление на отпадъците

- Строг контрол върху нерегламентираното изхвърляне, депониране и незаконен внос на отпадъци и подпомагане на общините при осъществяването му. Закриване на незаконните депа за отпадъци и възстановяване на заобикалящата среда;
- Подобрен контрол върху сметоизвозването в малките населени места и мерки срещу незаконните депа;
- Ефективно въвеждане на принципа “замърсителят плаща” – определяне на такси за отпадъци за домакинства и промишлени производства, за да плащат толкова, колкото изхвърлят;
- Засилване на контрола върху работата на организациите, оползотворяващи отпадъци от опаковки и насърчаване на общините да увеличат местата с цветни контейнери в населените места;
- Въвеждане на депозитна система за някои видове опаковки с цел стимулиране на потребителите да изхвърлят разделно. Стимулиране на преминаването към кръгови и споделени модели на потребление.

Опазване на българската гора

- Създаване на единен самостоятелен орган – “Държавна агенция по горите”, който да включва сегашната Изпълнителна агенция и всички горски стопанства. Професионално и прозрачно управление на горите, решителна борба с корупцията в управлението на горите. Създаване на икономическа стабилност на горския сектор чрез Държавен фонд Гори, в който да постъпват всички приходи от държавните гори;
- Независима национална инвентаризация на горите с цел проследяване на състоянието им. Остойносттаване на екосистемните услуги от горите с цел защита, балансиране на интересите и управление на води, туризъм, вековни гори и гори от значение за земеделието;
- Контрол върху прилагането на законовите разпоредби с цел

навременно и прозрачно снабдяване на населението с гърва за огрев;

- Горска сертификация на 100% на държавните и общински гори и многофункционално устойчиво ползване на горските ресурси: гървесина, недървесни горски ресурси, осигуряване на водния ресурс, убежище за дивеч и редки животни;
- Опазване на старите първични гори (над 100 годишна възраст), вододайни зони и гори за опазването на застрашени видове за постигане на европейската цел от 10% строга защита.

Съхраняване на биологичното разнообразие, защитени зони и територии

- Спиране на загубата на биоразнообразие чрез завършване на процесите по Натура 2000 и защита на нови територии, които са под риск, до достигане на европейските цели за защитени територии;
- Създаване на специализирана структура в рамките на МОСВ с правомощия в управлението на защитените зони и територии с подходящ административен и финансов капацитет. Завършване на процеса по обявяване на всички зони от мрежата Натура 2000. Разработване на научно обосновани цели и мерки за защитените зони и планове за тяхното управление;
- Създаване на научна платформа от академични и научни институции, неправителствени организации и граждани за постоянен мониторинг на биологичното разнообразие;
- Изменения на закона за устройство на Черноморското крайбрежие за опазване на дюните по Българското Черноморие и за забрана на строителството, включително около плажовете за природосъобразен туризъм;
- Създаване на строга система за защита на видове. Осигуряване на законова защита за уязвими и застрашени видове, с акцент върху дивите опрашители.

Чист Въздух за Всички

- Модернизиране и разширяване на мрежата на публичния транспорт, подпомагане на електрификацията и насърчаване на използването му, развитие на алтернативни форми на придвижване в градската мобилност. Мерки за ограничаване на използването на автомобили в градове с наднормено замърсяване чрез въвеждане на нискоемисионни зони и допълнителни ограничения. Регламентиране на динамичен мониторинг на изгорелите газове на автомобилите и ефективно санкциониране на замърсителите;
- Публичен достъп и прозрачност на данните от измервателните станции на големите замърсители. Засилен контрол върху индустриалните източници на замърсяване и актуализиране на санкциите и таксите за замърсяване;
- Създаване на нови пунктове с автоматични измервателни станции за мониторинг на качеството на въздуха в градските и промишлени райони. Увеличаване на гражданското участие при контрола на замърсителите на атмосферата в България. Създаване на нормативна основа срещу неприятни миризми и нейното прилагане чрез активно включване на обществеността;
- Реализиране на ефективни политики за повишаване на качеството на твърдите горива за отопление и извеждане на неефективните уреди за отопление. Контрол по спазване на нормите и осигуряване на качеството на дървесината за битово отопление. Стимулиране на използването на топлофикации и ВЕИ в отоплението (особено геотермална и слънчева), както и високоефективни термопомпи в съчетание с мерки за енергийна ефективност на сградите;
- Увеличаване на градските зелени площи и уличното озеленяване.

Ефективно управление на Водите

- Изграждане, рехабилитация и модернизирание на ВИК инфраструктурата в страната с цел предотвратяване загубата на

вода, повишаване качеството и пречистване на отпадъчните води. Изграждане на автоматизирана система за мониторинг на водните ресурси и тяхното използване;

- Строг контрол за обезпечаване на достатъчен обем във всички язовири за питейно-битово водоснабдяване. Балансирано управление на водите от комплексните и значими язовири, което да гарантира осигуряването на достатъчно количество за всички отрасли;
- Въвеждане на общо управление на водните ресурси и водните обекти държавна собственост. Отразяване на актуалните граници на водните обекти в кадастралните карти;
- Своевременното разработване и приемане на основните планови документи в управлението на водите - Планове за управление на речните басейни /ПУРБ/ и Планове за управление на риска от наводнение /ПУРН/. Гарантиране на прилагането на плановете и изпълнението на мерките в тях с цел постигане на добро екологично състояние на водните обекти;
- Въвеждане на ефективни и базирани на природата решения и системи за напояване в земеделието. Модернизиране на изградените и неподдържани напоятелни системи, в зависимост от земеделските и водните нужди на регионите;
- Завършване на учредяването на санитарно-охранителни зони (СОЗ) около всички водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и минерални води;
- Опазване и ефективно управление на подземните (вкл. минерални) води и осигуряване на достъп на гражданите до минералната вода, вкл. за профилактика и лечение;
- Опазване и възстановяване на влажните зони и реки, възстановяване на речни участъци в "свободно течащи" чрез премахване на бариери, възстановяване на заливни тераси. Спиране на дънното тралене в Черно море.

Превенция на климатичните промени и защита при свързаните с тях бедствия

- Ефективно планиране и постигане на целите за ограничаване на негативните ефекти от изменението на климата;
- Намиране на баланс и търсене на синергия между конкурентоспособността на българската икономика и климатичните цели. Въвеждане на решения за климата, отчитащи този баланс и базирани на природата за възстановяване на екосистемите и биологичното разнообразие и ограничаване на щетите от бедствия;
- Внедряване на иновации и модернизация на технологии и подходи за постигане на климатично неутрална икономика. Реформа на данъчната политика с цел прилагане на принципа „Замърсителят плаща“ и насърчаване на нисковъглеродната икономика;
- Прилагане на комплексни и природосъобразни мерки срещу наводнения чрез възстановяване на естествените речни екосистеми, спиране изсичането на крайречни гори и изземването на баластра под формата на „почистване на реки“ и възстановяване на връзката на реките с прилежащи заливни територии;
- Осигуряване на инвестиции за ранно установяване на пожари и подобряване на координацията между институциите за превенция и потушаване на пожари. Изграждане на авиозвено за борба с тях.

Подобряване на работата на институциите и контрола върху тях

- Дълбока реформа на Министерство на околната среда и водите, Изпълнителната агенция по околна среда и РИОСВ с цел превръщането им в институции, които реално защитават околната среда. Пълна прозрачност и включване на гражданите и местните власти в процеса на контрол, управление и опазването на околна среда;

- Създаване на организация и осигуряване на капацитет за непрекъснато осъществяване на контролните функции на тези институции (24/7, 365 дни);
- Преглед и осъвременяване на санкциите и глобите за нарушаване на екологичното законодателство и на таксите за замърсяване, за да се гарантира, че имат превантивен ефект;
- Промяна на нормативната база с цел намаляване на вредното въздействие от шума и радиомагнитните излъчвания върху гражданите;
- Създаване на механизъм за задължително обвързване и провеждане на превантивния, текущия и последващ контрол;
- Промяна на законодателство с цел намаляване на времето и ресурсите, които гражданите и бизнесът отделят за процедури за оценка на въздействието върху околната среда. Създаване на административни процедури за обжалване на свързаните с това решения пред екологичен омбудсман с цел намаляване на съдебните спорове.

Опазване на ландшафта и почвите

- Създаване и приемане на Закон за защита на ландшафта;
- Разработване на програма за изкупуване от държавата на дюни, степи, влажни зони, гори и други важни местообитания. Запазване и увеличаване на публичната собственост в зона А на Черноморското крайбрежие;
- Поощряване на създаването на горски пояси в и около земеделските площи, техническата инфраструктура и населените места и гори сред урбанизираните територии;
- Въвеждане на реални мерки за опазване на почвите като стратегически природен ресурс, намаляване на ползването на торове и препарати за растителна защита и създаване на полезащитни пояси и елементи на ландшафта, задържащи влага и осигуряващи паша

на насекомите опрашители, програми за проучване и ремедиация на почвите и превантивни противоерозионни проекти;

→ Въвеждане на мерки на макро и микро ниво за поощряване на практики за устойчиво използване на земеделски земи и опазване на биоразнообразието, включително за оставяне между обработваемите масиви на площи с дива растителност, прекратяване на паленето на стърнища и сухи треви и отмяна на наредби като тази за разчистване на пасищата.

Контрол върху престъпленията срещу околната среда и животните

→ Промяна на Наказателния кодекс в посока по-строги и действащи наказания за браконьерство и незаконна сеч, поставяне на отрови в дивата природа, жестокост и изоставяне на животни. Подобряване на законодателството и правоприлагането при противодействие на престъпленията срещу околната среда, биоразнообразието и животните;

→ Създаване на специализирана дирекция към “Национална полиция” за разследване на престъпленията срещу околната среда и нехуманното отношение към животните;

→ Контрол над развъждането и търговията с животни, които да се осъществяват само от регистрирани развъдници и на идентифицирани животни. Забрана за продажба на кучета и котки на пазари за животни, в интернет сайтове и зоомагазини;

→ Поетапно закриване на всички животновъдни обекти и зоопаркове, които не отговарят на изискванията за хуманно отношение към животните. Създаване на спасителни центрове за диви животни;

→ Забрана за отглеждане на животни с цел производство на ценни кожи.